

İlhami Yazgan bu zamanların izinde bir yazar. ('Kayıp Zamanın İzinde', Marcel Proust'un eseri yüzyılımızın önemli yapıtlarından birisi. 1900'ler kayıp ruhlar masalı bir kitap, aynı sürüm İlhami Yazgan'ın kitabı ile bir kere daha Che 1960'larda ve intikamını 1970'lerde alan Monika Ertl ile yeniden günyüzüne çıkıyor.) Sayısız araştırma ve yazıların yanı sıra çevirileri ve eserleri var. Franz Babinger, Simavna Kadıoğlu Şeyh Bedreddin. Leopold Schefer, Güneşin Altında Çarmıha Gerilenler Börklüce Mustafa. Kamuran Ali Bedirxan, Kürdistan Kartalı Yado. Felix Von Luschan, 19. Yüzyılda Alman Şarkiyatçıların Bektaşilik Serüveni. Çevirdiği kitaplar.

Eski Kürd Öyküleri; Batılı Gezginlerin Seyahatnamelerinde Kürdler; Tarihin Akışında Kürdler, Kürdistan; Yüzyıl Önce Selanik, yazdığı diğer kitapları.

Kürdoloji çalışmaları, edebiyat ve Anadolu tarihi, ayrı ayrı İlhami Yazgan'da yeniden hayat buluyor.

Yazar Zonguldak doğumlu ilk kitapları kayıp Kürd tarihi üzerine, sonra sırası ile diğer kayıp şahsiyetleri günyüzüne çıkarıyor. Bir yeni insan ruhu, tam da Che'nin sosyalist literatüre kazandırdığı 'yeni insan', tabii Karadenizli. Uzun yıllardır sürgünde yaşıyor.

Monika Ertl-Che'nin İntikamını Alan Kadın, Ceylan Yayınları'nda çıkan son kayıp ruh araştırması kitabı.

Tarih kısmen hepimizi haksız çıkardı. Sonuç olarak Marksist düşüncenin değil, karşısında olunan kapitalist düşüncenin sosyalist yorumunun uygulanmaya çalışıldığı anlaşıldı. Varolan sosyalist sistemin çok tartışmalı geri dönüşü sonrası her yönden bunun nedenleri üzerine tartışmalar ve araştırmalar yapıldı. O dönem için ve genel olarak kaba yorum ve teoriler dışında bir sonuca varamadığımızı söyleyebilirim.

En çok ilgimizi çeken yorumun: Eric Hobsbawn'ın hastanede son günlerini yaşayan bir Doğu Alman Komünist arkadaşına: 'ne oldu neden başarısız olduk?' sorusuna verilen cevap oldu: 'Sorunun cevabını bilseydik, şu an yalnız hastanede ölümü beklemek yerine başarı anılarımı yazıyor olurum'.

Yeni insan düşüncesi, her tür resmi ideolojiyi eleştiren, teori ve pratiğini bu eleştiri üzerine kuran, duruşunu ve sorunları bu temelde ele alan bir pratiği de gerektirir. Bölgemizde bütün sosyalist iddiasında olanların Kürd ve Kürdistan meselesine bu kadar uğraşa rağmen ya sınırlı doğru yaklaşım ya da genel olarak egemen yorumla bakan ve buna göre pratik ve teori geliştirilmesinde bu anlamda Marksizmin, yeni insanın yabancılaşmamış anlayışı ile mümkündür.

Sartre, Che ile görüşüp tartıştığında: 'ben böyle bir varoluşsal insandan bahsetmek istemişim' diye Che'yi anlatmıştır. Yeni insanda buna ve bu da sosyalizmin yeni başarısına temeldir.

"Che'den bugüne kalan, 20. yüzyıl sosyalizminin 21. yüzyıla devrettiği büyük sorudur: yeni insan nasıl şekillenebilir?" İlhami Yazgan'ın kitabı: Monika Ertl iki bakımdan önemli; bir Che'nin yeni insan teorisine bir bakış getiriyor, ikincisi bu teorinin vücut bulmuş hali bir Alman Kadın Monika Ertl anlatılıyor. Monika Ertl kitabında çıkarılacak çok sonuç olmasın rağmen, tek başına yine İlhami Yazgan'ın bu kayıp ruhu; bir kadın eşitlikçi savaşçıyı yeniden tanıttığı için dahi önemli, bulunmalıdır. Eski bir Nazi fotoğrafçısı babası ile çalışmış, Bolivya'yı keşfetmiş, belgesel çekimleri için Bolivya'yı gezmiş, bölgeyi ve yerli, halkı tanımıştır.

Monika savaşa, Che'nin 9 kim 1967 yılında La Higuera, Bolivya ölümünden sonra 1968 hareketlerinin etkisi ile Bolivya Ulusal Kurtuluş Ordusuna ELN'ye 1969'da katılmaya götürdü, 5 yıla yakın gerillada kaldı. Ailesi Nazilerin ikinci dünya savaşı sonrası Boliya'ya yerleşen diğer Nazi üyelerinde birisi bir fotoğrafçı-belgeselci idi. Monika intikam eyleminden sonra döndüğü Bolivya'da sıradan bir kişi olarak katıldığı örgütte etkili bir isim haline geldi. Hakkında çok az şey bilinmektedir. Özellikle ELN ilişkisi hareket tarzı ve Albayı vurması meseleleri az bilinen ayrıntılardır. Askeri eğitimini Küba'da yaptığı biliniyor. Diplomatik hareket tarzını da Küba sağlamıştır.

Uzun ve karmaşık bir planlamadan sonra Küba pasaportu ile geldiği Hamburg'da, buraya diplomat olarak atan katili cezalandırdı. Che'nin katillerinden Bolivya Hamburg konsolosu Albay

Roberto Quintanilla, 1 Nisan 1971'de ofisinde öldürülüyor.

Monika Ertl, 17 Ağustos 1937 Münih'te doğdu. Monika 12 Mayıs 1973 yılında La Paz'ın kıyısında kaldığı gerilla arkadaşları ile pusuya düşürüldü ve öldürüldü. Ölüsü, bir bütün direnişçilerin kaderini paylaştı ve bulunamadı.

Bu Che'nin Monika tarafından alınan intikamıdır. O'nun son yaşamını en iyi yine Che'nin cümlesi tanımlar:

'akkor zamanı ve sadece ışık görülmeli'

Bir kitabı en çok kullanılan kaynaklar güçlendirir. Monika Ertl kitabının kaynak bölümü oldukça güçlü. Öyle ki kaynaklar izlenerek bütün bir bölge tarihi izlenebilir. Ayrıca kitaba şaşırtıcı ve ilk kez görülebilecek fotoğraflar eklenmiş.

Not: Alıntılar,

-İlhami Yazgan; Monika Ertl-Che'nin İntikamını Alan Kadın, Ceylan Yayınları